

Ujházy Miklós endrődi főkántor az Úr Jézus öreg dalnoka (1863-1941)

Apja: Ujházy Sándor, 17 éven át volt Endrőd kántora. A kántorlakást hét gyerek: három fiú és négy lány népesítette be. Közülük Miklós és öccse Sándor folytatta apja hivatását. A fiatalon elhunyt endrődi kántort „kérges igazságnak” titulálta az akkori endrődi nép. Sándorból Békés főkántora, egyik húgából pedig endrődi óvónő lett.

Az apa érdemei is Miklós felé billentették a kántorválasztó testület mérlegét. A hatalmas termetű, csodás zengésű hanggal megáldott fiatalember „fiatalos erővel, mélységes hitbeli meggyőződéssel, lángoló költői lélekkel lépett az endrődi egyházközség szolgálatába, és erre Isten és ember előtt egész életére felesküdt.”

Csak ő tudná megmondani, hogy 52 év szolgálat alatt hányszor mászta meg a torony homályos csigalépcsőjét, hányszor tette kezét Szent Cecília hangszerére, az orgonára. Hányszor hangzott fel ajkáról az Isten dicsőítése és a Boldogságos Szűz magasztalása, és hányszor állott a sírnál búcsúztatóval, vagy hányszor zúgott fel az orgona az életnek induló fiatalok násznapja alkalmával.

Az élete mindig nyugalmas munkával volt tele. Reá illik a költő gondolata: „Elvégeztem az ércnél maradandóbb munkát,” mert az ÉGI LANT három kiadásban is megjelent, és országszerte közkedvelt ima és énekes könyv volt.

Költői lelkületéről tanúskodnak: a HÁBORÚS OFFERTÓRIUM, HALOTTI BÚCSÚZTATÓK, VÁLOGATOTT BÚCSÚZTATÓK s azon kívül a ki nem adott **gyönyörű** énekek. Köztük az 1938 évi Budapesten tartott EUCHARISTIKUS KONGRESSZUSRA - ra írt himnusza: Ím a boldog Jeruzsálem, már kitérte ajtaját...

Közismert volt ragyogó életkedve, mely különböző összejöveteleken mókás hangú dalokban buggyant ki belőle. (Irsai búcsúztatója. Az oláh seregek búcsúztatója. Ám felejtethetlen a fájdalmas hangvételi „A harangok búcsúztatója”)

Az egész község volt a tanúja annak a szeretetteljes kapcsolatnak, mely életét holtáig az apró termetű Csoór Idához, hűséges feleségéhez fűzte. Bár házasságukból hiányoztak csillogó gyermeki szemek, de két árva lánykát: Etust és Mariskát magukhoz vették, felnevelték és boldog életre elindították, mintha a saját gyerekeik lettek volna.

1938-ban ülte meg 50 éves kántori jubileumát, melyen VÉGHATÁROZATBAN mondta ki Endrőd község képviselőtestülete: „ mélységes tisztelettel, meleg ragaszkodással, mélységes magyar szeretettel és őszinte lelkesedéssel köszönti 50 éves közéleti szolgálatának fordulóján Ujházy Miklóst és előtte az elismerés zászlaját

a legmélyebben meghajtja, azért, hogy az elmúlt 50 év alatt nemcsak hivatásszerű kötelezettségének, hanem állásával járó társadalmi kötelességének is híven és oly módon tett eleget, mely részére a község egész társadalmának megbecsülését mindenkor biztosította.”

Idősebb korában tehetséges segédkántorok szolgáltak mellette. (Laczkó Ferenc, Juhász Pál, Id. Fehérváry Ferenc, Kalmár László, Bányai Emil...)

Rövid nyugdíjas idejét, 1940-től a Kántorkert tornyos házacskájában töltötte.

A Hármas Körös tudósítása utolsó napjairól: ...”Ujházy Miklós, az Úr Jézus öreg dalnoka elnémult. A húsvéti körmenet végén még elorgonálta a Te Deum-ot, és a Regina Coelis-t. Húsvét napján lázasan még eljött a templomba, de már hűséges élettársa és jóemberei segítségével vánszorgott haza, és többé már nem is kelt fel. Tüdőgyulladás ölte meg elpusztíthatatlannak gondolt, egykoron óriás erejű kétméteres testét.”

A falu népe hatalmas tömegben kíserte utolsó útjára. Az előre elkészített saját búcsúztatóját régi barátja, az endrődi származású Kalmár Illés csongrádi főkántor énekelte el, a hívők hangos zokogása mellett a Szarvasvégi temetőben.

Részlet önön búcsúztatójából

A harang megkondult.

Engem hitt így hajdanán.

Érzem, egy élten keresztül

Hangja a lelkembe rezdül,

(: Mintha nevem hallanám:)

Sok szép, ünnep jöttén

Mennyi sok szép alkalom!

-Elfelejthetetlen évek,

Mikor mindig lelkes ének

(:Kelt szavára ajkamon:)

Most is szól, de nem kelt,

Ringat, mint a bús dalok...

Nekem is volt bús emlékem,

Rágondolva könnyebb nékem

(: A lemondás... s meghalok:)